

NHỮNG LƯU Ý KHI KINH DOANH TẠI THỊ TRƯỜNG CHILE

Chile được xem là một trong những nền kinh tế ổn định và cởi mở nhất khu vực Nam Mỹ, là cửa ngõ quan trọng để doanh nghiệp tiếp cận thị trường khu vực. Tuy nhiên, khi kinh doanh tại đây, doanh nghiệp Việt Nam cần hiểu rõ những quy định đặc thù về pháp lý, kỹ thuật và văn hóa kinh doanh. Việc nắm vững các yêu cầu về nhân mác, kiểm dịch, chứng từ, tiêu chuẩn môi trường và cách tiếp cận thị trường sẽ giúp doanh nghiệp chủ động hơn, hạn chế rủi ro và nâng cao khả năng cạnh tranh khi thâm nhập thị trường Chile.

Những rào cản và thách thức đối với doanh nghiệp tại Chile

Thị trường Chile tuy mở cửa nhưng tồn tại nhiều thách thức đòi hỏi doanh nghiệp Việt Nam cần chuẩn bị kỹ lưỡng. Tình hình kinh tế và chính trị bất ổn trong năm 2023 khiến người tiêu dùng Chile thận trọng hơn trong chi tiêu, còn các doanh nghiệp thì trì hoãn đầu tư do lo ngại các cải cách về khai khoáng, nước, thuế doanh nghiệp và năng lượng. Thị trường có quy mô nhỏ, cạnh tranh gay gắt và phần lớn hoạt động kinh doanh bị chi phối bởi một số tập đoàn, khiến khả năng gia nhập thị trường của doanh nghiệp mới trở nên khó khăn. Ngoài ra, người Chile khá bảo thủ, ưa chuộng đối tác quen biết và sử dụng tiếng Tây Ban Nha là ngôn ngữ chính, nên doanh nghiệp Việt Nam cần có phiên dịch chuyên nghiệp khi đàm phán.

Một trong những rào cản lớn khi xuất khẩu sang Chile là quy định về nhãn mác và bao bì. Tất cả hàng nhập khẩu phải dán nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha, thể hiện rõ thành phần, trọng lượng, ngày sản xuất, hạn sử dụng, nơi sản xuất và tên nhà nhập khẩu. Hệ đo lường bắt buộc dùng chuẩn mét. Việc thiết kế lại bao bì riêng cho thị trường này làm tăng chi phí, trong khi nếu không tuân thủ, sản phẩm có thể bị từ chối thông quan. Luật 20606 yêu cầu dán nhãn cảnh báo đen cho sản phẩm chứa nhiều đường, muối hoặc chất béo, ảnh hưởng đến hình ảnh thương hiệu, nhất là trong phân khúc trẻ em.

Rào cản tiếp theo là kiểm dịch động thực vật và an toàn thực phẩm. Chile kiểm soát chặt chẽ hàng nông, thủy sản nhập khẩu nhằm bảo vệ sức khỏe cộng đồng. Các chứng nhận bắt buộc gồm: Giấy chứng nhận kiểm dịch thực vật, chứng nhận vệ sinh thú y và chứng nhận an toàn thực phẩm. Hàng thủy sản bị kiểm tra dư lượng kháng sinh, kim loại nặng; nông sản phải qua kiểm tra thuốc bảo vệ thực vật. Lô hàng vi phạm sẽ bị giữ lại hoặc trả về. Vì vậy, doanh nghiệp Việt Nam cần đảm bảo truy xuất nguồn gốc và tuân thủ tiêu chuẩn quốc tế.

Về chứng từ và thủ tục hành chính, ngoài hóa đơn và vận đơn, Chile yêu cầu thêm giấy chứng nhận lưu hành tự do cho thực phẩm, mỹ phẩm và hàng tiêu dùng. Một số sản phẩm như dược phẩm hoặc thiết bị điện phải được đăng ký và thử nghiệm tại Chile. Quy trình này kéo dài, gây tổn kém chi phí dịch thuật, kiểm nghiệm và công chứng, đặc biệt ảnh hưởng đến doanh nghiệp vừa và nhỏ.

Chile còn có quy định riêng cho từng nhóm sản phẩm. Từ năm 2025, sữa và chế phẩm từ sữa phải ghi rõ nguồn gốc và cơ sở sản xuất; mỹ phẩm cần đăng ký y tế, khai báo thành phần theo chuẩn INCI và dịch toàn bộ nhãn sang tiếng Tây Ban Nha. Điều này thể hiện xu hướng tăng cường bảo vệ người tiêu dùng và yêu cầu minh bạch thông tin.

Cuối cùng, tiêu chuẩn môi trường và đóng gói cũng ngày càng khắt khe. Bao bì gỗ phải tuân thủ chuẩn ISPM 15, còn vật liệu nhựa, rơm rạ hoặc cỏ khô cần chứng nhận xử lý trước khi nhập khẩu. Đây là thách thức cho doanh nghiệp Việt Nam khi nhiều đơn vị vẫn sử dụng bao bì giá rẻ, chưa đáp ứng tiêu chuẩn xanh. Để thành công tại Chile, doanh nghiệp cần đầu tư nghiêm túc vào chất lượng sản phẩm, bao bì, kiểm soát chuỗi cung ứng và tuân thủ đầy đủ quy định pháp lý.

Tiềm năng và triển vọng của thị trường Chile

Chile được xem là một trong những nền kinh tế phát triển và năng động nhất Nam Mỹ, mang lại nhiều cơ hội cho các doanh nghiệp nước ngoài, đặc biệt trong lĩnh vực năng lượng, nông nghiệp và thực phẩm. Chi phí năng lượng ở Chile hiện thuộc hàng cao nhất khu vực, khiến chính phủ nước này đẩy mạnh tìm kiếm công nghệ và nguồn vốn đầu tư để mở rộng công suất lắp đặt trong thập kỷ tới. Chile đang ưu tiên phát triển các nguồn năng lượng mới, nhất là năng lượng tái tạo và hydro xanh, nhằm đảm bảo an ninh năng lượng và hướng tới mục tiêu phát triển bền vững. Đây là cơ hội lớn cho các doanh nghiệp cung cấp thiết bị, công nghệ và giải pháp năng lượng sạch.

Về thương mại, Chile thực hiện chính sách mở cửa mạnh mẽ và đa dạng hóa thị trường xuất khẩu, hiện đã ký 33 hiệp định thương mại tự do với 65 quốc gia và vùng lãnh thổ. Các mặt hàng nông sản xuất khẩu chủ lực gồm rượu vang, trái cây tươi, cá hồi, sữa, thịt lợn, gia cầm và sản phẩm lâm nghiệp. Ngành công nghiệp chế biến thực phẩm của Chile rất phát triển, tạo ra doanh thu khoảng 23,3 tỷ USD mỗi năm và dự kiến tăng trưởng 35% vào năm 2030. Người tiêu dùng Chile ngày càng chú trọng sức khỏe, thúc đẩy nhu cầu đối với thực phẩm lành mạnh, thực phẩm cao cấp và sản phẩm chế biến sẵn. Đây là cơ hội hấp dẫn cho các doanh nghiệp cung ứng nguyên liệu, thực phẩm chức năng và sản phẩm có giá trị gia tăng cao từ Việt Nam. Các công ty Chile nhập khẩu thực phẩm chủ yếu vì ba lý do: sản phẩm không có sẵn trong nước, giá nhập khẩu rẻ hơn so với sản xuất nội địa, hoặc sản phẩm nhập khẩu có chất lượng vượt trội. Trong thập kỷ qua, nền kinh tế Chile tăng trưởng nhanh, thúc đẩy sự phát triển mạnh mẽ của ngành bán lẻ thực phẩm. Năm 2022, tổng doanh số bán lẻ thực phẩm đạt 26,8 tỷ USD, tăng 12% so với năm trước, trong đó siêu thị chiếm hơn 55% doanh thu. Sau đại dịch COVID-19, xu hướng mua sắm trực tuyến, đặc biệt đối với hàng tạp hóa, tăng mạnh. Thị trường bán lẻ tại Chile hiện do năm tập đoàn lớn dẫn đầu gồm Falabella, Cencosud, Walmart Chile, Ripley và La Polar, tạo nên một môi trường bán lẻ hiện đại, cạnh tranh và nhiều tiềm năng cho nhà xuất khẩu Việt Nam.

Quy định nhập khẩu và thủ tục chứng từ cần biết khi vào thị trường Chile

Chile là một thị trường có chính sách nhập khẩu rất cởi mở, cho phép mọi cá nhân và pháp nhân được thực hiện các giao dịch nhập khẩu. Tuy nhiên, một số sản phẩm, đặc biệt là nông nghiệp và trong vài trường hợp là công nghiệp, phải có giấy phép, giấy chứng nhận và tài liệu phê duyệt đặc biệt như giấy chứng nhận vệ sinh hoặc kiểm dịch thực vật. Nhà nhập khẩu cần nộp “Informe de Importación”, một chứng từ được phê duyệt bởi ngân hàng thương mại, chủ yếu phục vụ mục đích thống kê. Các chứng từ bắt buộc khi làm thủ tục hải quan gồm: hóa đơn thương mại, giấy chứng nhận xuất xứ, vận đơn, bảo hiểm vận chuyển, phiếu đóng gói và đối với thực phẩm là giấy chứng nhận bán hàng tự do (CEF).

Chile áp dụng quy tắc định giá theo Hiệp định GATT và WTO, trong đó giá trị giao dịch là cơ sở chính. Nếu nhà nhập khẩu có quan hệ với nhà xuất khẩu, giá trị này phải được chứng minh rõ ràng. Giá trị hải quan được tính theo giá CIF, không bao gồm chiết khấu đặc biệt. Đối với hàng đã qua sử dụng, hải quan định giá theo giá hàng mới trừ 10% mỗi năm sử dụng, tối đa 70%. Các quy định này nhằm đảm bảo tính minh bạch, công bằng và tránh gian lận trong thương mại quốc tế.

Tất cả hàng hóa nhập khẩu vào Chile phải kèm theo bản gốc của vận đơn và hóa đơn thương mại. Vận đơn cần ghi rõ họ tên người nhận, tên công ty (nếu có), số điện thoại và địa chỉ đầy đủ. Hóa đơn phải có logo người gửi, ngày phát hành, thông tin chi tiết của cả người gửi và người nhận, quốc gia sản xuất, thương hiệu, mô tả sản phẩm, mã hàng, số lượng, giá trị FOB, trọng lượng và mẫu mã. Hóa đơn chiếu lệ không được chấp nhận, vì vậy các doanh nghiệp cần đảm bảo chứng từ hợp lệ và chính xác để tránh chậm trễ trong thông quan.

Một số hàng hóa đặc biệt còn yêu cầu kèm theo Bảng Dữ liệu An toàn Vật liệu (MSDS), Mẫu Tuyên thệ SAG hoặc giấy phép của Cơ quan Y tế Quốc gia Chile (SNS) trước khi được phép nhập khẩu. Đối với sản phẩm thực phẩm chế biến, Chile chỉ xem xét chấp thuận nhập khẩu theo từng trường hợp cụ thể. Khi thực hiện nhập khẩu, nhà nhập khẩu phải xin phép và được sự phê duyệt của Cán bộ Y tế tại cửa khẩu để đảm bảo sản phẩm đáp ứng đầy đủ các tiêu chuẩn vệ sinh và an toàn thực phẩm.

Chính sách thương mại năng động và cởi mở của Chile

Chile là một trong những quốc gia có chính sách thương mại năng động và cởi mở bậc nhất khu vực Nam Mỹ. Là thành viên tích cực của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) và khối thương mại khu vực Mercosur, Chile luôn duy trì định hướng hội nhập sâu rộng với nền kinh tế toàn cầu. Quốc gia này hiện có ba Khu Thương mại Tự do (FTZ) lớn gồm Iquique (ZOFRI), Punta Arenas (PARANEZON) và Arica, được xem là các trung tâm giao thương chiến lược. Mỗi khu FTZ đều được trang bị đầy đủ cơ sở hạ tầng hiện đại phục vụ sản xuất, đóng gói và xuất khẩu. Hàng hóa nhập khẩu vào các FTZ được miễn thuế hoàn toàn, giúp thu hút đầu tư nước ngoài và thúc đẩy hoạt động thương mại quốc tế. Tuy nhiên, khi hàng hóa rời khỏi FTZ để tiêu thụ tại thị trường nội địa, chúng phải chịu đầy đủ các loại thuế quan và thuế giá trị gia tăng (GTGT).

Nhằm bảo vệ các ngành công nghiệp trong nước, đặc biệt là ngành thép và kim loại, chính phủ Chile áp dụng nhiều biện pháp chống bán phá giá (AD). Dù vậy, môi trường thương mại của Chile vẫn được đánh giá là minh bạch và thuận lợi cho doanh nghiệp nước ngoài. Các nhà nhập khẩu không cần thực hiện bất kỳ thủ tục đăng ký đặc biệt nào. Tuy nhiên, nếu giá trị hàng hóa nhập khẩu vượt quá 500 USD theo giá FOB, doanh nghiệp bắt buộc phải thuê công ty môi giới hải quan được công nhận để tiến hành các thủ tục nhập khẩu. Trong trường hợp hàng hóa có giá trị thấp hơn hoặc được nhập vào FTZ, việc thuê môi giới là không bắt buộc.

Chile không áp dụng hạn ngạch nhập khẩu, không yêu cầu cấp phép và cũng không thực hiện kiểm tra trước khi giao hàng. Tuy nhiên, đối với một số nhóm hàng đặc biệt, nước này yêu cầu phải có giấy chứng nhận hoặc phê duyệt trước khi nhập khẩu và thông quan. Điều này giúp đảm bảo chất lượng hàng hóa, an toàn người tiêu dùng cũng như bảo vệ môi trường. Chính phủ Chile thực hiện chế độ thuế quan Tối huệ quốc (MFN) đối với tất cả các đối tác thương mại, trong đó mức thuế nhập khẩu phổ biến là 6% theo giá trị hàng hóa. Bên cạnh đó, hàng nhập khẩu còn phải chịu thuế GTGT 19%, cùng với một số loại thuế và phí khác như thuế tiêu thụ đặc biệt và thuế sân bay. Những chính sách thuế này được thiết kế nhằm duy trì nguồn thu ngân sách ổn định, đồng thời vẫn khuyến khích phát triển thương mại và đầu tư quốc tế.

Ngoài ra, Chile còn áp dụng các mức thuế khác nhau đối với từng loại hàng hóa cụ thể. Các sản phẩm xa xỉ như vàng, bạch kim, ngà voi, đồ trang sức, đá quý, lông thú cao cấp, xe điện, thảm cao cấp, trứng cá muối và vũ khí thể thao phải chịu thuế nhập khẩu 15%. Mặt hàng pháo hoa chịu thuế 50%, trong khi nước khoáng, đồ uống nhân tạo và xi-rô chịu 10%, nhưng nếu có hơn 15 gam đường trên mỗi 240 ml thì thuế tăng lên 18%. Rượu vang, bia và đồ uống có cồn chịu 20,5%, còn rượu mạnh như whisky, pisco hay vermouth bị đánh thuế 31,5%. Đối với thuốc lá, mức thuế còn cao hơn: xì gà 52,6%, thuốc lá chế biến 59,7%, và thuốc lá thô 30% cộng phụ phí theo đơn vị thuế hàng tháng. Dù chịu nhiều loại thuế khác nhau, tất cả hàng hóa nhập khẩu vào Chile đều áp dụng chung mức thuế GTGT 19%, tương tự như hàng sản xuất trong nước.

(Nguồn: Chính phủ Chile, Ủy ban Quốc gia Chile, Tổng cục Hải quan Quốc gia Chile, WTO - Đánh giá Chính sách Thương mại, Mercosur, ZOFRI)

Các quy định về nhãn mác và đánh dấu sản phẩm trong thương mại

Chile là quốc gia có hệ thống quy định chặt chẽ về ghi nhãn và đánh dấu sản phẩm, nhằm bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và đảm bảo tính minh bạch trong thương mại. Theo quy định, tất cả các sản phẩm được bán tại Chile phải có nhãn bằng tiếng Tây Ban Nha, thể hiện rõ tên hoặc thương hiệu đã đăng ký, địa chỉ của nhà sản xuất hoặc nhà nhập khẩu, quốc gia xuất xứ và hướng dẫn bảo quản. Các thông tin này phải chính xác, dễ hiểu và được trình bày theo hệ đo lường mét. Đối với hàng hóa đóng gói, nhãn phải nêu rõ chất lượng, độ tinh khiết, thành phần, hỗn hợp, trọng lượng tịnh hoặc dung tích của sản phẩm, giúp người tiêu dùng nắm bắt rõ đặc tính và giá trị sử dụng.

Bên cạnh đó, Chile cũng áp dụng quy định riêng cho từng nhóm hàng như thực phẩm đóng hộp, giày dép, máy móc điện, thiết bị khí thiên nhiên hóa lỏng hoặc nén (LNG, CNG), nhựa, hàng dệt may, bột mì, chất tẩy rửa, thuốc trừ sâu, rượu vang và đồ uống có cồn. Đối với thực phẩm nhập khẩu, nhãn bắt buộc phải thể hiện bằng tiếng Tây Ban Nha toàn bộ thành phần, phụ gia, ngày sản xuất, hạn sử dụng và tên nhà sản xuất hoặc nhà nhập khẩu. Các sản phẩm chưa đáp ứng đủ yêu cầu này có thể được nhập khẩu nhưng không được phép bày bán cho đến khi được dán nhãn lại đúng quy định. Vì vậy, những mặt hàng có nhãn bằng tiếng Anh hoặc ngôn ngữ khác phải được chỉnh sửa tại Chile trước khi lưu hành.

Đặc biệt, từ năm 2016, Luật 20606 - Luật Ghi nhãn Dinh dưỡng được ban hành, yêu cầu các thực phẩm vượt quá giới hạn về muối, đường, chất béo bão hòa hoặc năng lượng phải dán biển cảnh báo màu đen hình biển báo dừng. Mỗi thành phần vượt giới hạn phải có một biển báo riêng với dòng chữ tương ứng như “Hàm lượng đường cao” hoặc “Hàm lượng muối cao”. Một sản phẩm có thể có tối đa bốn biểu tượng cảnh báo, tùy thuộc vào hàm lượng dinh dưỡng của nó. Luật này được xem là bước tiến lớn trong việc bảo vệ sức khỏe người tiêu dùng và khuyến khích doanh nghiệp cải thiện chất lượng sản phẩm phù hợp với tiêu chuẩn dinh dưỡng quốc gia.

Hàng hóa nhập khẩu tạm thời

Chile cho phép nhập khẩu hàng hóa tạm thời thông qua hệ thống ATA Carnet, một cơ chế quốc tế nhằm tạo thuận lợi cho các hoạt động thương mại ngắn hạn và thúc đẩy giao thương toàn cầu. Theo quy định này, doanh nghiệp nước ngoài có thể đưa vào Chile các mẫu hàng thương mại, sản phẩm phục vụ hội chợ, triển lãm hoặc trưng bày mà không phải nộp thuế nhập khẩu trong thời gian tạm lưu. Cơ chế này giúp các nhà xuất khẩu tiết kiệm chi phí, đồng thời rút ngắn thủ tục hải quan, góp phần tăng cường hợp tác thương mại giữa Chile và các đối tác quốc tế.

ATA Carnet được áp dụng cho cả hàng hóa vận chuyển qua đường bưu chính và hàng quá cảnh, song không chấp nhận hàng hóa không có người đi kèm, nhằm đảm bảo tính minh bạch và ngăn ngừa gian lận thương mại. Đây là một trong những biện pháp kiểm soát hiệu quả, giúp Chile duy trì uy tín trong thương mại quốc tế.

Đối với mẫu thực phẩm, việc nhập khẩu tạm thời chịu sự giám sát nghiêm ngặt của Bộ Nông nghiệp và Bộ Y tế. Nếu sản phẩm có thành phần có nguồn gốc động vật, doanh nghiệp phải xin giấy phép đặc biệt từ Cơ quan Dịch vụ Nông nghiệp và Chăn nuôi (SAG) trước khi nhập cảnh. Hồ sơ có thể tải từ trang web Bộ Nông nghiệp, mục “Solicitud de Permiso de Importación Pecuaria”. Chỉ tổ chức hoặc cá nhân có đăng ký hợp pháp tại Chile mới được nộp đơn.

Quy định này không chỉ nhằm ngăn ngừa dịch bệnh và đảm bảo an toàn sinh học, mà còn thể hiện cam kết của Chile trong việc duy trì tiêu chuẩn nhập khẩu nghiêm ngặt, bảo vệ sức khỏe cộng đồng và môi trường.

Hàng hóa cấm và hạn chế nhập khẩu tại Chile

Chile áp dụng những quy định nghiêm ngặt đối với một số loại hàng hóa nhằm bảo vệ thị trường nội địa, sức khỏe cộng đồng và môi trường. Theo quy định hiện hành, các loại xe cơ giới đã qua sử dụng để vận chuyển hành khách và hàng hóa bị cấm nhập khẩu vào Chile. Tuy nhiên, một số trường hợp đặc biệt được miễn trừ, bao gồm xe cấp cứu, ô tô bọc thép, nhà di động, xe tù, xe rửa đường và xe chuyên dụng phục vụ sản xuất xi măng. Những phương tiện này khi nhập khẩu vẫn phải chịu thuế nhập khẩu 10% và thuế giá trị gia tăng (VAT) 18%.

Để ngăn chặn dịch bệnh và bảo vệ hệ sinh thái, Chile quy định chặt chẽ việc nhập khẩu sản phẩm có nguồn gốc động thực vật. Mọi hàng hóa thuộc nhóm này đều phải tuân thủ các yêu cầu kiểm dịch, vệ sinh thực vật và an toàn động vật, do cơ quan chức năng chuyên trách giám sát.

Ngoài ra, dược phẩm đặc biệt, mỹ phẩm, chế phẩm sinh học và sinh hóa muốn lưu hành tại Chile phải được đăng ký trước với Viện Y tế Công cộng (ISP). Các sản phẩm này có thể phải đáp ứng thêm các yêu cầu riêng về nhãn mác, ghi thành phần và chứng nhận chất lượng, tùy thuộc vào tính chất từng loại hàng.

Đối với các mặt hàng bị coi là ảnh hưởng đến đạo đức, sức khỏe cộng đồng, an ninh quốc gia hoặc môi trường, doanh nghiệp cần giấy phép nhập khẩu đặc biệt. Thêm vào đó, phim ảnh, video và chương trình truyền hình nhập khẩu hoặc sản xuất trong nước đều phải được kiểm duyệt nội dung trước khi phân phối rộng rãi. Những quy định này thể hiện nỗ lực của Chile trong việc kiểm soát chất lượng hàng hóa và duy trì môi trường kinh doanh an toàn, bền vững.